

Høje gaspriser smitter også af på elpriserne i 2021

Både el- og gaspriserne er siden sommeren steget til meget høje niveauer. Gasprisen var i starten af oktober over 100 €/MWh. Til sammenligning lå prisen på ca. 14 €/MWh i oktober 2020. I den seneste tid er det de høje gaspriser, som er blevet den prissættende faktor i elmarkedet. Gaspriserne er styret af globalt udbud og efterspørgsel og hænger tæt sammen med gaspriserne i Tyskland.

Tekst Lasse Trøjborg Krogh
Energinet
ltk@energinet.dk

Prisdannelsen på gas

Markedet for naturgas har ændret sig fra at været regionalt, til at det nu er et globalt marked, og en væsentlig del af gassen kommer til Europa som flydende gas via LNG-skibe (ca. 23 pct. i 2020). Europa er derfor i konkurrence med særligt Asien om at tiltrække LNG-forsyninger. I løbet af 2021 har Asien været villig til at betale en højere pris for LNG-forsyninger end Europa. Langt størstedelen af LNG-leverancerne er derfor fragtet til Asien frem for Europa. Prisen på naturgas internationalt har derfor betydning for, hvor mange LNG-forsyninger der fragtes til Europa.

Gasprisen i Danmark har en tæt sammenhæng med gaspriserne i Tyskland, da Danmark for tiden importerer hovedparten af gassen fra Tyskland.

Prisudviklingen på gasmarkedet i 2021

Gaspriserne steg i Danmark fra ca. 14 €/MWh i oktober 2020 til 127 €/MWh i oktober 2021. Historisk har gaspriserne kun nået et niveau over 50 €/MWh i korte vinterperioder, som kun varede mellem et par dage og en uge. I Danmark var der i 2013 og 2018 frygt for mangel på gas til sidst på vinteren, hvorfor priserne kortvarigt var høje. Derfor er det historisk, at priserne i oktober var over 100 €/MWh.

De stigende priser skyldes, at den globale efterspørgsel på gas har nået et rekordhøjt niveau, hvor udbuddet af gas ikke kan følge med.

De sædvanlige strukturer på det globale gasmarked er i 2021 blevet forstyrret af flere faktorer, hvor efterspørgslen er øget kraftigt, og udbuddet af gas er ramt negativt.

Lang kold vinter i Europa og Asien '20/21

Både i Europa og i Asien var det en kold vinter, hvilket øgede efterspørgslen på gas til opvarmning. I

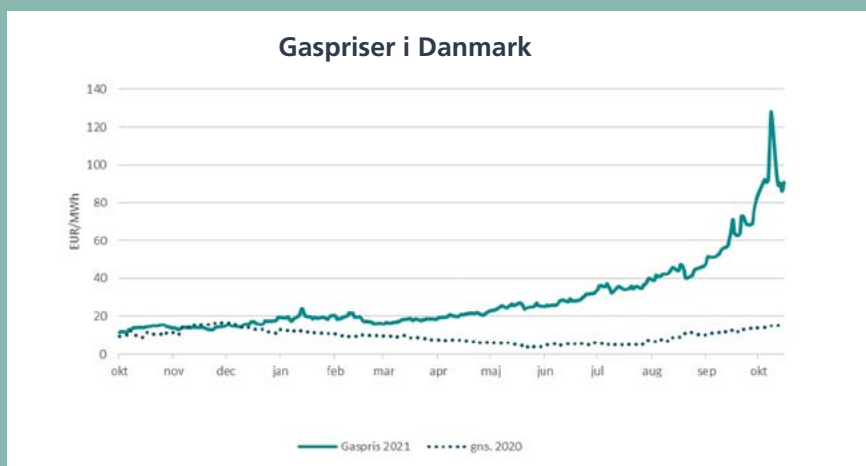
Europa fortsatte den kolde periode usædvanligt helt ind i starten af maj. De europæiske gaslagre var derfor historisk tomme i maj måned. Normalt starter gaslagrene med at fyldes igen allerede i starten af april. I år begyndte gaslagerfyldningen først i maj.

Økonomierne er åbnet – særligt i Asien

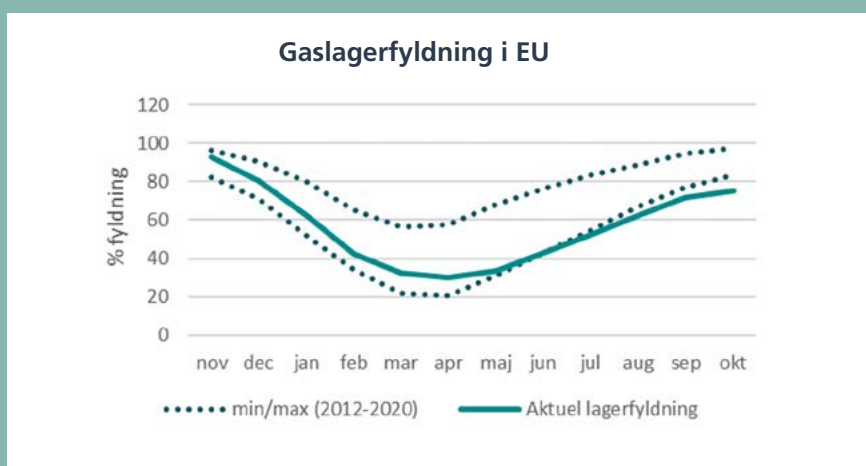
På verdensplan er økonomierne genåbnet efter Corona-nedlukninger i 2020. Særligt i Kina efterspørger de mere gas til produktion af varer, men også Japan, Sydkorea og Taiwan har øget deres efterspørgsel på gas i løbet af 2021.

Store forbrugere har skiftet fra kul til gas

Flere lande vil reducere kulforbruget blandt de store forbrugere, fx i Kina og Tyskland. Hele reduktionen af kulforbruget er ikke blevet erstattet af vedvarende energi, men er på kort sigt erstattet af et større gasforbrug. Flere lande er også begyndt at udfase atomkraftværker, hvor

Figur 1: Gaspris i Danmark 2020-2021

Figur 2: Fyldningsgrad af europæiske gaslagre

gaskraftværkerne i 2021 har erstattet produktionen fra atomkraftværkerne.

Større gasforbrug til elproduktion

I sommeren var elproduktionen i højere grad end sidste år genereret på gas og ikke på vind, da vindproduktionen var lav pga. vejrforholdene. I både Europa og Asien var sommeren varm, hvilket førte til et højt elforbrug til aircondition. Yderligere er verdens vandmagasiner historisk lave. Både i Kina, Brasilien og i Norden har de lave vandmagasiner medført, at el i højere grad produceres på gas.

Færre gasleverancer fra Rusland og Norge har reduceret udbuddet

I år har både de norske og russiske gasleverancer til EU været lavere end forventet. Det norske offshore-gas-system har været ramt af nedbrud og vedligehold, hvilket har reduceret de norske gasleverancer hen over sommerhalvåret. Ligeledes har de russiske gastransitledninger haft et højt niveau af vedligehold i løbet af sommeren.

Lavere gasproduktion i Europa

Den indenlandske produktion af gas i Europa (ekskl. Norge) har i flere år været nedadgående, da flere af de store gasfelter producerer mindre

end tidligere. En del af produktionsnedgangen er dog midlertidig, da gasproduktion fra felter i Storbritannien er under planlagt vedligehold. Danmarks Tyra-felt i Nordsøen er ligeledes under genopbygning indtil 2023.

LNG-produktionskapacitet reduceret (-5 pct. af udbud)

Flere LNG-produktionsanlæg verden over har været ramt af kapacitetsbegrænsninger i 2021. En brand på Norges Hammerfest-anlæg i september 2020 har taget en stor del af kapaciteten ud af markedet. □